

Vlaams
Parlement

ingediend op **913** (2016-2017) – Nr. 2
1 februari 2017 (2016-2017)

Advies

van de Vlaamse Jeugdraad

over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Vera Jans, Johan Verstreken, Karin Brouwers,
Tinne Rombouts, Cindy Franssen en Ward Kennes

betreffende een toekomstgericht beleid
voor Toerisme voor Allen

ADVIES 1616

Advies conceptnota 'Toerisme Voor Allen'

Datum: 1 februari 2017

Voorzitter: Nozizwe Dube

Aanwezigen: Aernouts Fried, Baetens Jo, Bouzouf Mo, Daniels Hanne, De Ceulaer Niels, Meeus Frederik, Meylemans Eveline, Rastelli Simon, Safi Hella, Seynaeve Koen, Van der Elst Derkje, Van Reckem Nicolay, Vandeghinste Nicky, Verreet Simon

De Vlaamse Jeugdraad, in vergadering op 1 februari 2017, onder voorzitterschap van Nozizwe Dube, adviseert unaniem het volgende:

1. De Vlaamse Jeugdraad adviseert om te wachten op de evaluatie van decreet jeugdverblijfcentra vooraleer aanpassingen aan te doen aan de decretale basis van het jeugdtoerisme in Vlaanderen. 6
2. De Vlaamse Jeugdraad kiest ervoor dat jeugdtoerisme decretaal verankerd blijft in de beleidsdomeinen Jeugd én Toerisme. 7
3. Zorg ervoor dat sociaal-toeristische verenigingen op een structurele manier hun werking kunnen opbouwen en werk onzekerheid op het vlak van financiering weg. Werk daarom met een systeem van beleidsnota's zodat deze verenigingen zeker zijn van hun financiering, maar garandeer voldoende flexibiliteit om te kunnen inspelen op veranderlijke noden. Voorzie daarnaast ook voldoende financiering voor sociaal toeristische verenigingen die groepsvakanties exclusief voor personen in armoede organiseren. Enkel op deze manier kunnen zij de ambitie 'vakantie binnen het bereik van elke Vlaming' realiseren. 7
4. Armoede is de grootste drempel in de vakantieketen. De Vlaamse Jeugdraad adviseert om de focus hierop te behouden. 8
5. Sociaal-toeristische verenigingen botsen op veel administratie. Werk ook die overlast zo veel als mogelijk weg. 8
6. Voorzie een structurele en inhoudelijke ondersteuning voor Sociaal toeristische verenigingen zodat zij hun werking verder kunnen uitbouwen. 8

1 Situering

De conceptnota '[betreffende een toekomstgericht beleid voor Toerisme voor Allen](#)', handelt over het totale sociaaltoerismebeleid van de Vlaamse Regering. De conceptnota werd ingediend door; Vera Jans, Johan Verstreken, Karin Brouwers, Tinne Rombouts, Cindy Franssen en Ward Kennes. De Vlaamse Jeugdraad kreeg de adviesvraag binnen op 26 oktober 2016. We behandelen eerst het luik rond jeugdtoerisme, nadien geven we advies over het sociaal toerisme.

Vanuit de jeugdsector zijn we tevreden dat de Vlaamse Overheid inzet op sociaal toerisme en dat in de conceptnota het recht op vakantie opnieuw expliciet wordt verdedigd. Specifiek op het vlak van Jeugdtoerisme kennen we in onze contreien een zeer sterke traditie. Jaarlijks worden er door het jeugdtoerisme in Vlaanderen zo'n 3 miljoen overnachtingen gegenereerd, dat is meer dan 10% van het totale aantal toeristische overnachtingen¹. Er op uit trekken met, voor en door jongeren zit ingebakken in ons jeugdwerk en is vaak een essentieel onderdeel van hun werking.

1.1 Jeugdtoerisme in Vlaanderen

Vandaag zijn er verschillende decreten die een rechtstreekse impact hebben op het jeugdtoerisme. We lijsten hieronder kort de krachtlijnen van elk decreet m.b.t. jeugdtoerisme op.

1.1.1 Het Logiesdecreet:

Het Vlaamse Toeristische Logiesdecreet (het decreet van 10 juli 2008 betreffende het toeristische logies). In dit decreet zitten enkele bepalingen geregeld die overnachtingen voor jeugd en jeugdgroepen enkele uitzonderingen bezorgen.

- Zo wordt er in dit decreet onder meer verwezen naar de uitzondering voor kampeerterrainen. Dankzij deze regeling kunnen terreinen vrij eenvoudig gebruikt worden als kampeertrein voor jeugdgroepen en dat gedurende maximaal 75 dagen per jaar.
- Een gelijkaardige regeling is opgenomen voor overnachtingen in jeugdlokale Jeugdgroepen kunnen zo 60 dagen per jaar hun lokaal ter beschikking stellen voor andere jeugdgroepen, zonder dat ze hiervoor een erkenning nodig hebben.
- Ook voor de bivakzones en paalkamperen zijn er bepalingen in het decreet opgenomen. Dat zijn plaatsen waar er in de natuur zonder toestemming overnacht kan worden.
- Het Logiesdecreet regelt ook alle (brandveiligheid-) voorschriften en normen voor alle toeristische logies. Met uitzondering van de jeugdverblijven, die hebben in het decreet Toerisme voor Allen (zie verder) hun eigen normen. Het logiesdecreet erkent die uitzondering.

1.1.2 Het decreet 'Toerisme voor Allen'

Het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van Toerisme voor Allen regelt de erkenning van jeugdverblijven en geeft subsidies voor; infrastructuur, management ondersteuningspunten en sociaal toeristische verenigingen.

- Het decreet regelt de erkenningen voor jeugdverblijven. Zo worden jeugdverblijven opgedeeld in drie types. Type A is een *basic* jeugdverblijf, een type B beschikt over bedden en douches en een type C moet dan ook nog eens een vol pension kunnen aanbieden.
- Het decreet Toerisme voor Allen geeft ook infrastructuursubsidies aan jeugdverblijven. Uitbaters die werken uitvoeren aan hun jeugdverblijf kunnen op die manier tot 40% van hun kosten terugkrijgen van de Vlaamse overheid. De middelen hiervoor zijn niet oneindig en daarom worden ze verdeeld volgens de prioriteiten die door de Minister van Toerisme worden bepaald.

¹ <http://www.toerismevlaanderen.be/blog/jeugdtoerisme-vlaanderen-en-brussel-enkele-harde-cijfers>

- Eigenaars die verschillende jeugdverblijven uitbaten, kunnen via dit decreet ook een subsidie krijgen voor het beheer van hun jeugdverblijven. Dat zijn de zogenaamd MOP's (Management Ondersteuningspunten). Scouts en Gidsen Vlaanderen en Chirojeugd Vlaanderen krijgen bijvoorbeeld middelen voor het beheer van hun jeugdverblijven.
- Ten slotte erkent en subsidieert het decreet ook organisaties die vakanties organiseren exclusief voor kansengroepen. Hun doel is om drempelverlagende inspanningen te leveren ten aanzien van personen die gehinderd worden in een volwaardige deelname aan buitenhuisvakantie.

1.1.3 Het decreet 'Jeugdverblijfcentra'

Decreet van 6 juli 2012 houdende subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw ADJ. Dit decreet regelt ondersteuning aan uitbaters, koepels en vzw ADJ.

- Via personeelssubsidies en werkingssubsidies wordt de uitbating van de jeugdverblijfcentra ondersteund. Enkel jeugdverblijven die het statuut hebben van een vzw's komen hiervoor in aanmerking, dat is ongeveer 2/3 van de uitbaters. De ondersteuning bestaat uit een werkingssubsidie per overnachting. Hiervoor komen de type A, B, C en hostels in aanmerking. Personeelssubsidies zijn er enkel voor de type C jeugdverblijven. De subsidies worden aangevraagd bij de Afdeling Jeugd.
- Daarnaast financiert dit decreet ook de ondersteuningsstructuur van de jeugdverblijven (CJT) en die van jeugdherbergen (VJH).
- Ten slotte ontvang vzw ADJ via dit decreet een subsidie voor de uitbating van De Hoge Rielen en Destelheide².

2 Advies

2.1 Advies Jeugdtoerisme

We zijn blij te lezen dat de indieners van deze conceptnota het debat wensen te voeren met de jeugdsector over de vraag of een meer eenvoudige regelgeving voor het jeugdtoerisme wenselijk is. Het voorstel heeft tot doel om positief stimulerend te werken, en om de diversiteit en het aantal verblijfplaatsen te verhogen. De indieners van de conceptnota geven aan dat de regelgeving nu zowel aan de beleidsdomeinen Jeugd en Toerisme gelinkt is. Dat wekt volgens hen op zijn minst de indruk dat de situatie complex is en de administratie voor de sector bemoeilijkt.

Het klopt dat Jeugdtoerisme met heel wat *regulitis* te kampen heeft³, maar *nét* niet op het vlak van de decreten Toerisme voor Allen en Jeugdverblijfcentra. Uit de uitbatersbevraging van CJT die dit jaar is afgenomen, blijkt dat de uitbaters best tevreden zijn over de werking van het decreet Toerisme voor Allen⁴. Volgens hen zijn de belangrijkste voordelen van het decreet, de subsidiëringmogelijkheden, je zo een kwaliteitslabel hebt, én dat de normen duidelijk zijn.

De werking van het Decreet Jeugdverblijfcentra werd ook onderzocht door CJT. Daaruit blijkt dat uitbaters de procedures - die nodig zijn om werkingsmiddelen en personeelssubsidies aan te vragen - redelijk vinden. Het voornaamste probleem is echter dat de werkingsmiddelen jaar na jaar dalen. In het voorjaar 2017 heeft de Afdeling Jeugd een grondige evaluatie van het decreet gepland, dan zouden we een beter beeld moeten hebben van de effectiviteit van het genoemde decreet.

Samengevat; beide decreten zijn goed afgestemd op elkaar én zijn intussen ook gelinkt aan andere regelgeving zoals bijvoorbeeld de vrijstelling onroerende voorheffing en ruimtelijke ordening. Dit alles zorgt er net voor dat het geheel minder complex is voor uitbaters en gebruikers en het dus de administratieve last doet afnemen.

² Binnenkort komt daar ook de uitbating van jeugdverblijfcentrum Hanebos bij.

³ We verwijzen graag naar de brochure: [Regulitis - Barrières en oplossingen voor het jeugdwerk, 2014](#)

⁴ Uitbatersbevraging CJT wordt in het voorjaar 2017 gepubliceerd. Meer info: info@cjt.be

De tevredenheid over het systeem van erkenning en infrastructuursubsidies is groot. De sector heeft geen behoefte aan grote hervormingen. Sterker nog, we vrezen dat grote wijzigingen op dat vlak net de regelgeving voor de sector zouden vergroten.

De Vlaamse Jeugd Raad adviseert om te wachten op de evaluatie van decreet jeugdverblijfscentra vooraleer aanpassingen aan te doen aan de decretale basis van het jeugdtoerisme in Vlaanderen.

2.1.1 Verschillende pistes voor de toekomstige regelgeving

Eén van de doelen van de conceptnota is om de decretale basis te verduidelijken. De conceptnota stelt daarom verschillende pistes voor:

- a) Jeugdtoerisme blijft decretaal verankerd in de beleidsdomeinen Jeugd en Toerisme met twee nieuwe aparte decreten. De bepalingen in verband met jeugdlogies worden niet opgenomen in een nieuw TVA-decreet. Samenwerking tussen de beleidsdomeinen Jeugd en Toerisme is daarbij essentieel en beide decreten moeten perfect op elkaar afgestemd worden zodat een minimum aan administratieve last wordt gecreëerd voor de jeugdsector.
- b) Er komt één nieuw decreet Jeugdtoerisme onder de bevoegdheid van de minister van Jeugd, uiteraard mits overheveling van de kwaliteitscontrole, investeringssubsidies, handhaving enzovoort vanuit het beleidsdomein Toerisme. Toerisme Vlaanderen blijft verantwoordelijk voor de buitenlandpromotie van de jeugdverblijfssector.

In piste B zou er dan nog een onderscheid worden gemaakt tussen de bestaande types jeugdverblijven A, B en C enerzijds en voor jeugdlokalen anderzijds.

De toevoeging en de motivatie van de extra categorie jeugdlokalen vinden we vreemd aangezien niemand, en de sector al zeker niet, hier vragende partij voor is. Het creëren van deze extra categorie zou onze inzien alleen maar onduidelijkheid scheppen.

Daarnaast zien we ook een gevaar in het geven van een kwaliteitslabel aan jeugdlokalen. Het zou de perceptie kunnen wekken dat jeugdlokalen zonder een label dan *per se* onveilig zijn, wat zeker niet het geval is. Via het logiesdecreet zijn organisaties die jeugdlokalen verhuren, immers verplicht dit te melden bij de burgemeester, wat een garantie op lokale controle inbouwt.

We willen er op blijven hameren dat jeugdtoerisme op het snijpunt zit van jeugd en toerisme. Daarom is het voor de jeugdsector onontbeerlijk om betrokken te blijven op de beleidsdomeinen jeugd én toerisme. Samenwerking binnen beide beleidsdomeinen is noodzakelijk. Hieronder motiveren we waarom we de regelgeving inzake jeugdtoerisme zowel binnen het beleidsdomein Jeugd als Toerisme willen zien.

Jeugdtoerisme valt onder toerisme want jaarlijks is het goed voor drie miljoen overnachtingen. Dat wil zeggen dat één toeristische overnachting op tien in Vlaanderen en Brussel valt onder jeugdtoerisme. Jeugdverblijven doen ook een aanbod naar het Steunpunt Vakantieparticipatie van Toerisme Vlaanderen. Op die manier wordt de drempel voor kansengroepen verlaagd zodat ze aan toerisme kunnen doen. Labels zoals de Groene sleutel, het toegankelijkheidslabel, wordt toegekend aan de jeugdverblijven via Toerisme Vlaanderen.

Actoren van het jeugdtoerisme hebben een actieve rol gespeeld in het transitietraject van sociaal toerisme dat Toerisme Vlaanderen heeft opgezet. We zijn met ander woorden een belangrijke partner van Toerisme Vlaanderen. Jeugdtoerisme is vaak de eerste toeristische ervaring voor kinderen, soms is ook hun enige toeristische ervaring. Daarnaast is het een duurzaam verblijf, vaak in eigen land. Dat bovendien een betaalbare en laagdrempelige vorm van toerisme is. Ten slotte is jeugdtoerisme niet te verengen tot het jeugdwerk. Ook scholen, sportclubs, MPI's, trekken er met hun kinderen en jongeren op uit.

Jeugdtoerisme is uiteraard ook jeugd, want kinderen en jongeren zijn de belangrijkste doelgroep. Het jeugdwerk is uiteraard een zeer belangrijke speler hierin. Zo zijn de Vlaamse jeugdbewegingen alleen al goed voor 150.000 kinderen en jongeren die op zomerkamp gaan. Er op uit trekken in groep is een belangrijk onderdeel van het

pedagogisch project van veel jeugdwerkorganisaties. Het geeft immers veel kansen tot zelfontplooiing en zorgt voor sociaal bewustzijn van kinderen en jongeren.

Of de erkenning van de jeugdverblijfscentra binnen het decreet Toerisme voor Allen moet blijven, of dat er hiervoor een apart decreet gemaakt moet worden, moet nog verder worden onderzocht.

De Vlaamse Jeugd Raad kiest ervoor dat jeugdtoerisme decretaal verankerd blijft in de beleidsdomeinen Jeugd én Toerisme.

2.2 Advies sociaal toerisme

De conceptnota haalt acht zeer terechte pijnpunten aan in de huidige regelgeving en beleid op het vlak van sociaal toerisme. We lichten er drie uit en formuleren een bijkomend pijnpunt voor de sociaal-toeristische verenigingen die niet aan bod komt in de conceptnota.

2.2.1 Engagement van de overheid.

We zijn blij te lezen dat de indieners onverkort achter een Toerisme-voor-Allenbeleid staan en dat ze daarvoor de noodzakelijke middelen willen voorzien. Dat engagement merken we vandaag al in o.a. de grote flexibiliteit die de overheid aan de betrokken verenigingen biedt. Zo kan een organisatie per kwartaal middelen aanvragen, waardoor de organisaties snel kunnen inspelen op veranderlijke noden.

Deze situatie heeft wel een groot nadeel, het geeft ook grote onzekerheid aan de sociaal-toeristische verenigingen. Vorig jaar kregen deze organisaties het bericht dat er voor het 4de kwartaal geen middelen meer waren om vakanties te organiseren. Nadien bleken er toch nog middelen gevonden te zijn. Het spreekt voor zich dat zo een voorval de werking van deze organisaties niet ten goede komt.

Bovendien zijn de middelen momenteel niet toereikend. Dit wordt geïllustreerd door het feit dat de meeste verenigingen met wachtlijsten werken, waardoor de ambitie 'vakantie binnen het bereik van elke Vlaming' momenteel niet gerealiseerd wordt. Personen in armoede die op wachtlijsten van sociaal-toeristische verenigingen terecht komen kunnen vaak nergens anders terecht.

Er moet worden nagedacht over eventuele nieuwe erkenningen voor sociaal-toeristische verenigingen. Dit zouden we gezien de grote noden alleen maar kunnen toejuichen. Er moeten dan wel extra middelen voorzien worden om de instroom van die organisaties op te vangen, zonder dat de reeds erkende organisaties hiervan de dupe zouden worden.

Zorg ervoor dat sociaal-toeristische verenigingen op een structurele manier hun werking kunnen opbouwen en werk onzekerheid op het vlak van financiering weg. Werk daarom met een systeem van beleidsnota's zodat deze verenigingen zeker zijn van hun financiering, maar garandeer voldoende flexibiliteit om te kunnen inspelen op veranderlijke noden. Voorzie daarnaast ook voldoende financiering voor sociaal toeristische verenigingen die groepsvakanties exclusief voor personen in armoede organiseren. Enkel op deze manier kunnen zij de ambitie 'vakantie binnen het bereik van elke Vlaming' realiseren.

2.2.2 Focus op Armoede

De conceptnota stelt terecht dat armoede één van de voornaamste drempels is. Verderop in de nota lezen we dat de overheid alle drempels wil wegnemen die het voor een individu of groep moeilijk maken om op vakantie te gaan. Op

zich is het een goede zaak dat de overheid alle drempels wil wegnemen in de vakantieketen. Maar we vrezen echter dat de focus op armoede hiermee zou kunnen verwateren.

Armoede is de grootste drempel in de vakantieketen. De Vlaamse Jeugd Raad adviseert om de focus hierop te behouden.

2.2.3 Administratieve overlast

De conceptnota focust nu op de administratieve vereenvoudiging voor uitbaters, wat we uiteraard toejuichen. Op vlak van administratieve vereenvoudiging kan er ook voor de verenigingen nog veel winst worden geboekt. Momenteel moet er voor elke euro een bonnetje of ticketje worden voorgelegd. Deze administratieve last vergt veel tijd van de sociaal-toeristische organisaties, tijd die niet kan gestopt worden in het opbouwen van expertise, wegwerken van drempels, omkadering en organisatie van de vakanties.

Sociaal-toeristische verenigingen botsen op veel administratie. Werk ook die overlast zo veel als mogelijk weg.

2.2.4 Inhoudelijke ondersteuning voor Sociaal-Toeristische Verenigingen

Momenteel wordt er geen ondersteuningspunt voorzien voor de sociaal-toeristische verenigingen erkend door het decreet Toerisme voor Allen. Een aantal van deze verenigingen (bijvoorbeeld Ajok vzw) werken uitsluitend met vrijwilligers en hebben niet veel ruimte om een sector overschrijdende signaalfunctie op te nemen, relevante samenwerkingsverbanden op touw te zetten of een beleidsnota te schrijven. In het verleden faciliteerde Uit De Marge een lerend netwerk vakantieparticipatie waar gelijkaardige problemen of ondersteuningsnoden werden gecapteerd.

Concreet zien we hiervoor opportuniteiten in de heroriëntering van de Management Ondersteuningspunten. Dat moet echter gebeuren zonder dat deze moeten inboeten op hun huidige werking.

Voorzie een structurele en inhoudelijke ondersteuning voor Sociaal-toeristische verenigingen zodat zij hun werking verder kunnen uitbouwen.